

О оқире асзира виедїи лї Фр. Шиллер.

Дн 10. Ноемврие п. (29 Окт. в.) а. кэр. трека зна сьтз де ані, де кьндѣ поетял челѣ маре понзларїѣ пертнїѣ-Фрїдрїх Шиллер, възвїн тїа оарѣ лїмїна зїлеї. Проджктеле дїценїзлї сьѣ челї маре рьспїндїте дн тоге вьрїде лїмеї чеї кьлте, лїѣ фькьтѣ стїматѣ пьознїї пентрѣ пертнїїа, чї шї пентрѣ челелалте дьрї кьлте. Пертнїї сьнт тьндрї кь пьмеле лї Шилер, шї днтрѣ адеврѣ се шї потѣ тьндрї, кьнї рарѣ пьдїзне поате амї тьндрї авьнтареа лїтератрїеї сале знї вьрватѣ, дн тьсвра ачееа, прекьм аѣ де а тьндрї ачесте пертнїїа честїї поет, кареле с вь метеорѣ рарѣ днтрѣ адеврѣ не кїтпнїлї лїтератрїеї пертнїе, каре дн согїтѣ дн ідеї шї кьдете кь контемпоранїлї сьѣ Gōthe, фькьре о евохї рарѣ дн лїтератрїа пертнїлї. Пертнїї сьтѣ тьндрї шї кь Gōthe, каре ка поетѣ сьтѣ днїпїтеа лї Шилер, дарѣ фїндѣ кь Шиллер трека де знї поетѣ маї понзларѣ, де ачееа аѣ шї атрасѣ маї таре ла сїне ініміле, шї аѣ сечератѣ ачееа пьчере ценералѣ, не каре Gōthe не лїпгь тоате факьлтїдеї сале челе днпалте, лїѣ потѣтѣ. Арькьтѣ шї пої ачї о оқире ськьртѣ пьсвра ачестїї вьрватѣ маре, а кьрї ідеї сьлїме льсате постерїгїдїї ворѣ ворї деспре дїкьсїлї днкь престе секлї де ані. Фр. Шиллер, дьлѣ кьм амїпїрїтѣ, пьскьтѣ дн 10 Ноемврие п. 1759. дн Марбах лїпгь рьлїлї Некхарѣ, дн Регатлї Вїртемберг, (атнї Дькат.) Таїкьлї сьѣ Іоанн Гашпар, ера вьшїтѣ дн анїл 1745 ка кїрєрг днтрєнї реїментѣ де хьсарї баварезї, знде тотодатѣ дьчееа шї сервїдїлї де сьвофїдїрѣ, маї тьрїлї сьѣ ашезатѣ дн Марбах, знде тьрїа ка кїрєргѣ. Де алтїпїтрелеа ера знї вьрватѣ кьлтѣ, еарѣ невастьса — Еїс. Дорогеа, фїка знї пьперїлї, маїка поетялї, есчела кь деосевїре прїп ініма еї ча възл. Еранїнд рьсвоїзл чел де 7 ані, вьтїрїлї Шиллер іарѣ льсавїа амїлї, шї дн 1757 аѣ пьшїтѣ дн ошїреа дн Вїртемберга. Сьнт тїмьлїлї кьндѣ се ала дїпсїлї сервїдїлї ачї, се пьскь фїлїлї сьѣ Фрїдрїх, а кьрї пьме се рьспїндї маї тьрїлї дн тоатѣ лїтїеа. Дн ані прїпїеї сале ера поетялї таре болпьвоєѣ, шї сь десволта фоарте днчетѣ. Тїперлїлї Фрїдрїх ера знї вїатѣ фоарте атнїлї, шї асвїлїа кь пьчере повешїле таїкь сьѣ, кь деосевїре дн тьмолїрїе дн С. скрїпїтѣрѣ. Днкь дн вьрєтѣ де 6 ані аѣ днчетялї днпсїлї а се окьпа кь лїшеа латїн шї грекѣ, шї арьта о аплєкарє деосевїтѣ кьтѣрѣ статялї преодескѣ, шї адесорї ка прьакѣ цїнеа кьвїпїтїрї консодїлорѣ сї. Кьндѣ ера де 9 ані, ажвєсѣ таїкь сьѣ дн Льдвїгсєрг, (алѣ доїлеа орашѣ дн регатлї Вїртемберга кь 10 тїї локїторї.) Ачї афл тїперлїлї Шиллер о вїадѣ кь тотялї позѣ пентрѣ сїне, знде фреквентѣ школїле латїне, кам пела 1770. Таїкьлї сьѣ ажвєсє ачї днпрїжїторїлїлї кастеллїлї реческѣ де варт „Солїтїде.“ Копїлїлї днсе контїпнїлї маї департе стьдїїле сале дн Льдвїгсєрг, днкь не тїмьлїлї ачесте днчєнєсє а се депрїнде тїперлїлї Фрїдрїх кь комьнєреа знорѣ верєрї маї тьрїпїте. Ла анїлї 1771, днтемєїлї Дьчеле дн Вїртемберг — Карол, о шквалї мїлїтарѣ, дн каре се крештеаѣ кь деосевїре вїедїї де офїдїрї — фьрѣ пьлатѣ. Ла 1773 аѣ пьшїтѣ шї Шиллер дн інстїтутлїлї ачесте, знде маї пїпїте днчєнєсє а се гьтї пентрѣ карїера іспїдїкѣ, маї тьрїлїлї днсє алаєсѣ факьлтїтеа де медїсїнѣ, тїперлїлї ера дн вьрєтѣ де 14 ані, шї тог тїмьлїлї чеї прїсоса, лїѣ днтрєвїндїа кь комьнєреа онєрїлорѣ поетїе. Інстїтутлї дн Солїтїде сьѣ транспєсѣ ла ан. 1775 дн Штєтгарт — канїтала дьрїї, рьдїкьндєсє акьм ла акадєміє мїлїтарѣ. Сьре ско-

пєлї ачесте сьѣ алаєсѣ о кьсарѣтѣ маре, — алємнїї ераѣ знїфортѣ, шї се крештеаѣ дьлѣ дїсїпїліна мїлїтарѣ. Тїперлїлї Шилер днкьїатѣ ачї пьтѣрѣ зїдєрї фьдѣ кь о дїсїпїлїнѣ стрїкѣ, пь се ала преа вїне, чї кь тоате ачесте дншї контїпнїлї стьдїїле сале маї департе, окьпандєсє днтрѣ ачееа тог маї тьлїтѣ кь поєзіа. Пе тїмьлїлї ачесте іміта днпсїлї пе Rousseau, Plutarch Shacspere. Ла 1776, адектѣ кьндѣ се ала дн вьрєтѣ де 17 ані, гьтїсе поєзіа ча днп тїкїѣ — Der Abend (Сєара,) дьлѣ каре аѣ арматѣ маї тьлїте онєрї. Кь маї мьдїї консодї аї сїї днкєїе днпсїлї акьм о фортѣ де согїетатє сьре асе окьпа кь лькьрєреа поєзілорѣ, каре лькьрє пьї ера сьре пьчере Дьчєлї Карол. Шиллер прєлїпгь тоатѣ стрьшїпїа че се обєсєрва дн інстїтутѣ, дншї кьшїтїгь пре сьнт тьлїлї маї тьлїте кьрїї де чєтїтѣ.

Дн ан. 1779 дої вьрєвдїї маї чєрчєтарє ачєстїї інстїтутѣ мїлїтарїѣ: Прїпїчєлє дн Ваймар шї Gōthe, каре пе тїмьлїлї ачєла ера ажвєсѣ а фї рєкьпоскьтѣ де поетѣ рєнїмїтѣ. (Gōthe пьскьтѣ дн 28 Августѣ 1749.) Чєстѣ днп зрїтѣ льсє о днпрєсїєне адьнкѣ дн ініма лї Шиллер, шї авїа тьрєкьрѣ 10 ані, кьндѣ ачєшїї 2 вьрєвдїї стьрїлїчєаѣ ка поєдїї маїї пертнїїї ла олаїтѣ, не каре дї лєга стьрїєсѣ тотодатѣ шї о прєтєнїє орєшкарє днтрѣ адеврє сїпчєрѣ.

Дн 1779, кьндѣ Шиллер вої а пьрєсїї Акадєміа, дьлѣ рїгоросєлє дєнєсє пь кьшїтїгь мьлїемїреа корпєлїї профєсорїлї, шї амьсєрат воїндєї Дьчєлї тьрєвї сь маї рєтєнїлї ачї днкь знї анї, дар факьлтїтеа лї ча сьлїмїтѣ крештеа днп зї дн зї. Акьм днчєнє а іміта рє чеї дої поєдїї рєнїмїдїї классїкї: Хомер шї Вїрїїлї. Ла ан. 1780 гьтї дн сємпнїтлїлї сьѣ онѣ „Die Räuber.“ (bandїїї.)

Тог дн ан. 1780 аѣ ешїтѣ асарѣ шї днп акадєміє, дьлѣ каре дн вьрєтѣ де 21 де ані а пьшїтѣ ка сьвємедїкѣ днтрєнї реїментѣ де гранадїрї кь о лєафѣ де 18 фл. пе лєпѣ. Постялї ачесте пь лїѣ потѣтѣ мьлїемї пїчї пре днпсїлїлї пїчї пе Пьрїпїдїї сї. Пре лїпгь окьпїчїзїнеа са кь поєзіїле, аѣ маї дїрїгатѣ тотодатѣ шї о фїдїгь полїтїкѣ. Дн 1781 аѣ ешїтѣ де сьнт теаск онїлї сьѣ — „Die Rauber“ каре аѣ атрасѣ асєрїшїї стєндїєнєа Дєрманїєї.

Мєрґандѣ Шиллер дн Манхїп, знде сьѣ прєдатѣ пе вїпѣ онїлї сьѣ, фьрѣ ка сьшї фї чєрєтѣ лїчєнєа. аѣ авьтѣ а сьтєрї о днкїсоарє де 14 зїлє, онрїндїсїє тотодатѣ шї комьнїкьчїзїнеа кь цєрїлє днпфартѣ. Ба Дьчєлє аѣ тєрєсѣ шї маї департе, шї аѣ дємьндатѣ лї Шиллер дєа дрєнтялї, ка сь пь маї кьтєзе а скрїє комєдїї шї алтєлє асєтєнєа. Кь зн кьвїпїтѣ, Шиллер аѣ пїєрдєтѣ акьмѣ кь тотялї грацїа Дьчєлї. сь хотьрѣ дьрѣ сь фьгь, шї ачаста о сєвєршї ел дн Сєптємвриє 1782, ажвєгїнд дн пачє дн Манхїп. Пєтїмьлїлї ачєстє прїєктѣ комьнєрєа онєрїлорѣ „Kabale und Liebe“ (Кабалє шї аморѣ,) шї „Fiesco.“ Астєдїлї ак арматѣ Шиллер кь тотѣ дїлїпїндїа дн контїпнїрєа лькьрїлор сале маї департе, прїп каре днп зї дн зї дншї фьчєа пьмєлє тогѣ маї марє, кьшїтїкьндєшїї понларїтєа шї ізвїрєа Дєрмьнїлор. Дьлѣ ачаста се хотьрєштєа се стьрїтєа ла ан. 1783 дн Саксонїа, знде аѣ пєтєрєкьтѣ маї пїпїтє дн Лїпєка апїї, дн Дрєсда шї дн зрїтѣ дн Ваймар, знде аѣ фост прїмїтѣ кь кордїалїтєа днп артєа чєлор 2 вьрєвдїї маїї — Хєрдєр шї Вїлїпг. Gōthe се ала пе тїмьлїлї ачєстє дн Італіа. Ла ан. 1787. кь окьпїчїзїнєа знєї ескрїсїєнїї се фачє кьпоскьт Шилер кь Шарлєтє де Лєнгєфєлд — дн Рьдємїтат, пе карєа о льѣ апїї де согїє, шї кь карє сьѣ кьвїпїат дн 22 Фєврєзарїє 1790. Сьнт тїмьлїлї ачєстє сьѣ днтрєсѣ шї Gōthe дн Ваймар. Прїп дн-

флїпдїа лї Gōthe ажвєсє Шилер Профєсор дє ієторїє ла знїєрєїтєа дн Ієнє. Gōthe се ала ашадарѣ дн Ваймар шї Шиллер дн Ієнє, апрїпїндєсє тог маї таре знїлї де алтїї, атѣт кь локьл кьт шї кь прєтєнїа шї кь ідеїлє. Дєалтїпїтрєліа зїлєлє ачєстє ераѣ пентрѣ Шиллер дєстєлїлї де грєлє, кьчї фїндѣ днпсїлї Профєсор дн Ієнє фьрѣ де пїчї о лєаѣ, тьрєвїа сьшї кьшїтїє пьнєа де тоате зїлєлє прїп скрїсоарєа кь зїоа. Сїлїпдїа лї чєа прєстєтєсєрѣ кь кьшїпѣ ла 1791 о дьрєрє де пентѣ карє лїѣ зрїтїрїт пьлѣ ла ськьршїтїлї вїєдїї, кьзьндєшїї дєодатѣ шї моартєа чєа тїмьрїє.

Пе тїмьлїлї ачєстє гьтїсє ел о партє дн скрїсоарїлє сале історїчє (Abfall der Niederlande, Geschichte des dreissigjährigen Krieges ш. а.) Ла 1793 сє рєпторсѣ іарьшї дндрьїтѣ дн Вїртемберг, сьре амї маї вєдєа патрїа, знде рьтїкїнд не зн тїмьлї днпрєзлѣ кь согїа са аѣ пєтєрєкьт зїлє пьлєкьтє. Рєпторкьндєсє дн Ієнє, аѣ афлат аколє пе вьрєвдїлїлї чєлѣ марє лїтератѣ Вїлхєлм Хьмьволдт, шї пе фїлїлї сьѣ — Алєсандрѣ Хьмьволдт, (карє тьрїсє пьмаї дн ієарпа тьрєкьтѣ) — аѣ лєгатѣ кь ачєлє апїї ла олаїтѣ знєлє рєлѣчїлї стьрїєсє. Днцєлєгїнд Рєцєлє Прєсїєї Фрїдєрїх Холштїп, дєспрє старєа чєа сьлєбѣ а лї Шиллер, іаѣ прїмїсѣ 3000 де талєрї ка пьлатѣ анїлї. Дн тїмьлїлї ачєстє аѣ скрїсѣ маї тьлїте обїєктє чє се атїгь де естетїкѣ, пьшїндѣ днпрєзлѣ кь амїкьлї сьѣ Хьмьволдт пе кьтпнїлї фїлососїєї. Дн зрїтѣ тогшї сьѣ рєпторсѣ ла контїпнїрєа поєсілор сале, лькьрїнд днпрєзлѣ кь Gōthe, кь карє ера лєгат акьм амїчїдїа чєа маї стьрїєсѣ дьлѣ кьм амїпїрїтѣ.

Ла ан. 1805 9. Маїѣ, о моартє гравїкѣ осєе капєт вїєдїї ачєстїї вьрєват марє, льсєндѣ дьлѣ сїнє пе согїє са кь 4 орѣанї, дої фїї шї доаѣ фїчє.

Конкєрє.

Інспєкцїа дїстр. шквалєлор полоралє гр. рьс днп Протопонїатлїлї 2-лєа ал Жовжлїлї де жосѣ, дн ч. р. Прєтєрєа дє ачєлашпїє, ескрїє прїп ачєсга конкєрєѣ ла стьдїїлє чє аѣ дєвєнїт вакантє де дьлѣцѣторї, карє сьнт зрїтѣоарєлє:

1. Mada, кь о пьлатѣ анїлїлї де 80 фл. в. аєстр. 15 фєрдєлє де грѣѣ, 15 фєрдєлє де кькьрєзл кьартїрѣ шї лємнє де ажвєсѣ.
2. Балша, кь афїліатєа комьнєа Ардєз, дѣ 100 фл. в. а. пе анї, 12 фєрдєлє грѣѣ, кьартїрѣ шї шї 4 стьнїпїї де лємнє.
3. Алмашлї де мїжлєк кь афїліатєа комьнєа Алмашлїлї мїкѣ 80 фл. в. а. пе анї, 6 фєрдєлє грѣѣ, 6 фєрдєлє кькьрєзл, 4 стьнїпїї де лємнє шї кьартїрѣ.
4. Алмашлї марє кь афїліатєлє комьнє Ньдшїгїа шї Брѣдєт 140 фл. в. а. пе анї, кьартїрѣ шї 6 стьнїпїї де лємнє.
5. Бозьш кь афїліатєа комьнєа Бькьїа. 80 фл. в. а. пе анї, 6 фєрдєлє грѣѣ, 6 фєрдєлє кькьрєзл 3 стьнїпїї де лємнє шї кьартїрѣ.
6. Мєрґєзєѣ, кь 80 фл. в. а. пе анї, 6 фєрдєлє грѣѣ, 6 фєрдєлє кькьрєзл 4 стьнїпїї де лємнє шї кьартїрѣ.
7. Вьлєвк кь афїліатєлє комьнєа Кьрєсїї шї Валєа марє 80 фл. в. а. пе анї, 15 фєрдєлє грѣѣ, 15 фєрдєлє кькьрєзл, кьартїрѣ шї 6 стьнїпїї де лємнє.

Дєрїторїї дє а се апїїка ла орї шї карє днп ачєстєа стьдїїї, аѣ а се адрєса кьтѣрѣ сьвєскрїєлї прїп скрїсоарєа лор прїпїє, сьѣ а се прєсєнтєа дн пєрсоанѣ пьлѣ дн ськьршїтїлї лєпєї кьрє. кь докьмєнтєлє чєрєтє пентрѣ поєтїа де днвїцѣторїѣ. Осєвїт сє погьштє днкь ка сє штїє шї кьшїтїрїє вїсєрїчєшїї.

Ськьрѣшѣѣ 10 Октовр. 1859.

Савїн Шїсє.
Adm. Прот. шї Інсп.
шквал. Дїстр.